

ปัจจัยพหุระดับที่ส่งผลต่อการมีจิตสาธารณะของนักเรียน
ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*

The Multi-level Factors Affecting the Public Mind of Students
in Primary Schools under the Offices of Primary Educational
Service Area in the Northeast of Thailand

นวลปรางค์ หล้ากมี, พงษ์นิมิตร พงษ์ภิญโญ และสมคิด สร้อยน้ำ
Nualprang Lakmee, Phongnimit Pongpinyo and Somkid Sroinam
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
Udon Thani Rajabhat University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: 63300601107@udru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการมีจิตสาธารณะของนักเรียน ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2) ศึกษาปัจจัยระดับนักเรียน ปัจจัยระดับห้องเรียน และปัจจัยระดับโรงเรียนที่ส่งผลต่อการมีจิตสาธารณะของนักเรียน และ 3) สร้างโมเดลพหุระดับของปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีจิตสาธารณะของนักเรียน เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 48 คน ครู จำนวน 96 คน และนักเรียน จำนวน 1,440 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์พหุระดับด้วยโปรแกรม HLM 8.2

ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับการมีจิตสาธารณะของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด
2. ปัจจัยระดับนักเรียน พบว่า การอบรมเลี้ยงดู เจตคติต่อจิตสาธารณะ การรับรู้ความสามารถของตน ส่งผลต่อการมีจิตสาธารณะของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01 และการสนับสนุน

*ได้รับบทความ: 23 กรกฎาคม 2566; แก้ไขบทความ: 30 พฤศจิกายน 2566; ตอรับตีพิมพ์: 4 ธันวาคม 2566
Received: July 23, 2023; Revised: November 30, 2023; Accepted: December 4, 2023

ทางสังคม ส่งผลต่อการมีจิตสาธารณะของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ปัจจัยระดับห้องเรียน ได้แก่ พฤติกรรมการสอนของครู บรรยากาศการเรียนการสอน คุณภาพการสอนของครู และสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน ส่งผลต่อการมีจิตสาธารณะของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และปัจจัยระดับโรงเรียน ได้แก่ การสนับสนุนของโรงเรียนส่งผลต่อการมีจิตสาธารณะของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. โมเดลพหุระดับของปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีจิตสาธารณะของนักเรียน แสดงได้ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{PUBLIC} = & 4.606 + 0.156\text{PARE} * \text{CLIM} + 0.117\text{ATTI} * \text{CLIM} \\ & + 0.400\text{ATTI} * \text{BEHA} + 0.385\text{ATTI} * \text{TEACH} + 0.540\text{CAPA} * \text{BEHA} \\ & + 0.531\text{CAPA} * \text{TEACH} + 0.077\text{SUPP} + 0.157\text{BEHA} + 0.076\text{ENVI} \\ & + 0.161\text{TEACH} + 0.78\text{RELA} + 0.261\text{PARE} + 0.245\text{ATTI} \\ & + 0.063\text{CAPA} + 0.070\text{SOCI} \end{aligned}$$

คำสำคัญ: ปัจจัยพหุระดับ; การมีจิตสาธารณะของนักเรียน; สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

Abstract

The purpose of this research are to 1) study the students' public mind level in Primary Schools under the Offices of Primary Educational Service Area in the Northeast of Thailand, 2) study the student-level, class-level and school-level factors that affect the students' public mind and 3) construct a multi-level model of factors affecting students' public mind. This research is quantitative research. The sample comprises 48 administrators, 96 teachers and 1,440 students selected through multi-stage sampling. The research instruments are questionnaires, and data analysis uses percentage, mean, and standard deviation. The multi-level model is analyzed using HLM8.2.

The research results find that:

1. The public mind of students under the Offices of Primary Educational Service Area in the Northeast of Thailand is at the highest level.
2. Regarding student factors find that the parenting of parents, the attitude toward public mind, and the perceived self-efficacy affecting the students' public mind are statistically significant at the .01 level, while social support is statistically significant at the .05 level. Regarding classroom factors find that teachers' behavior, the learning and teaching environment, the teaching quality by the teachers, and the relationship

between teachers and students affected the students' public mind at the .05 level of statistical significance. With regard to school factors find that school support significantly affected the students' public mind at the .01 level.

3. The multi-level model of factors affecting the students' public mind is illustrated below:

$$\begin{aligned} \text{PUBLIC} = & 4.606 + 0.156\text{PARE}*\text{CLIM} + 0.117\text{ATTI}*\text{CLIM} \\ & + 0.400\text{ATTI}*\text{BEHA} + 0.385\text{ATTI}*\text{TEACH} + 0.540\text{CAPA}*\text{BEHA} \\ & + 0.531\text{CAPA}*\text{TEACH} + 0.077\text{SUPP} + 0.157\text{BEHA} + 0.076\text{ENVI} \\ & + 0.161\text{TEACH} + 0.78\text{RELA} + 0.261\text{PARE} + 0.245\text{ATTI} \\ & + 0.063\text{CAPA} + 0.070\text{SOCI} \end{aligned}$$

Keywords: Multi-level Factors; Students' Public Mind; the Offices of Primary Educational Service Area

1. บทนำ

แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 ได้กำหนดจุดเน้นในการจัดการศึกษาเพื่อให้ประชาชนทุกคน ทุกช่วงวัย ตั้งแต่เด็กปฐมวัย วัยเรียน วัยทำงาน และผู้สูงวัยมีโอกาสในการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อให้แต่ละบุคคลได้พัฒนาตามความพร้อมและความสามารถให้บรรลุขีดสูงสุด มีความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการดำรงชีวิต และการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม รวมทั้งมีสมรรถนะในการทำงานเพื่อการประกอบอาชีพตามความถนัดและความสนใจ สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ อันจะนำไปพัฒนาตนเอง ครอบครัว สังคม และประเทศชาติ โดยไม่ปล่อยปละละเลยหรือทิ้งใครไว้ข้างหลัง (No one left behind) (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560, หน้า 76) และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.

2542 ก็ได้กำหนดคุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์ไว้ในมาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานที่ 1 ว่า คุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์ทั้งในฐานะพลเมืองและ พลโลก โดยคนไทยต้องเป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข โดยมีตัวบ่งชี้ คือ การมีกำลังกาย กำลังใจที่สมบูรณ์ มีความรู้และทักษะที่จำเป็น และเพียงพอในการดำรงชีวิตและการพัฒนาสังคม มีทักษะการเรียนรู้และการปรับตัว ทักษะทางสังคม มีคุณธรรม รวมถึงการมีจิตสาธารณะและจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก โดยมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องด้านต่างๆ ให้กับผู้เรียนรวมถึงการรู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ (ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2561, หน้า 6)

โลกปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เนื่องมาจากความก้าวหน้าของเทคโนโลยีต่างๆ ส่งผลให้ประเทศไทยต้องเร่งพัฒนาตนเอง

เพื่อให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง และสามารถแข่งขันกับนานาชาติได้ ซึ่งการเร่งพัฒนาและสภาพเศรษฐกิจที่ต้องแข่งขัน ได้ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของคนในสังคมไทยทำให้เกิดการปรับตัวเพื่อแข่งขัน มีค่านิยมทางวัตถุสูงขึ้น เกิดการเอาใจเอาเปรียบซึ่งกันและกัน มุ่งแสวงหาผลประโยชน์ให้กับตนเองมากกว่าส่วนรวม (ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2561, หน้า 1) และคนไทยส่วนใหญ่ยังมีปัญหาด้านคุณธรรม จริยธรรม และไม่ตระหนักถึงความสำคัญของการมีวินัย ความซื่อสัตย์สุจริต และการมีจิตสาธารณะ นอกจากนี้ คนไทยยังขาดทักษะในการคัดกรองและเลือกรับวัฒนธรรมที่ดีจากต่างประเทศมาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน ทำให้ละทิ้งค่านิยมที่ดีงามอันเป็นเอกลักษณ์ของวัฒนธรรมไทย และลดคุณค่าของความเป็นไทย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560, หน้า 71) คุณลักษณะจิตสาธารณะเกิดขึ้นจากความสัมพันธ์ของการเอื้อเพื่อเอื้อแก่ การรู้สึกผิด การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่นหรือการเอาใจเขามาใส่ใจเรา และการร่วมมือ ทำให้เกิดการแสดงพฤติกรรมที่แสดงถึงการมีจิตสาธารณะที่ต้องการทำบางสิ่งบางอย่างเพื่อผลประโยชน์ต่อส่วนรวม ซึ่งการเอื้อเพื่อเอื้อแก่เป็นภาวะทางจิตใจที่คำนึงถึงความทุกข์และความสุขของผู้อื่น มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น แสดงความต้องการที่จะช่วยเหลือผู้อื่นอย่างชัดเจน เนื่องจากเห็นความสำคัญในการสร้างความสัมพันธ์ร่วมกับผู้อื่นที่มีความสัมพันธ์กับตนเองในระดับใกล้ชิดและระดับที่ห่างไกลออกไป (Bierhoff, 2002, p. 10) ดังนั้น จิตสาธารณะจึงเป็นคุณธรรมสากลที่ช่วยให้สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน ผู้มีจิตอาสาหรือจิต

สาธารณะย่อมมีใจเป็นผู้ให้ หรือทานการให้นั้นมีได้หมายถึงเฉพาะเงินทองสิ่งของเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการให้ความคิด ให้คำปรึกษา และให้เวลาด้วย มีความใส่ใจต่อสังคม รับผิดชอบต่อส่วนรวม ช่วยแก้ไขปัญหาของสังคมให้ดีขึ้น (ดิณณพัชช์ พูลพิพัฒน์, 2564, หน้า 34)

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีจิตสาธารณะของนักเรียน ยุทธธร เดชสมอดี (2559, หน้า 117) ได้ทำการศึกษา ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณลักษณะด้านจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 พบว่า พฤติกรรมการสอนของครูมีอิทธิพลต่อคุณลักษณะด้านจิตสาธารณะของนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 บัวชมพู่ ภูทองไชย (2558, หน้า 645) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ พบว่า เจตคติต่อจิตสาธารณะ การรับรู้ความสามารถของตนเอง การถ่ายทอดจิตสาธารณะจากครอบครัว และการถ่ายทอดจิตสาธารณะจากสื่อมวลชน ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนักเรียน และจิราภรณ์ กองเงิน (2561, หน้า 55-67) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยพหุระดับที่ส่งผลต่อการมีจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 พบว่า ปัจจัยทั้ง 3 ระดับ ได้แก่ ปัจจัยระดับนักเรียน ปัจจัยระดับห้องเรียน และปัจจัยระดับโรงเรียน ส่งผลต่อการมีจิตสาธารณะของนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่

ระดับ .01 นอกจากนี้ Fiedler & Chemers (1974, p. 36) ได้ให้แนวคิดไว้ว่า การบริหารโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จในภาพรวมต้องอาศัยปัจจัยที่สำคัญซึ่งประกอบด้วยปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านบุคลากร และปัจจัยด้านนักเรียน ดังนั้น ปัจจัยที่อาจส่งผลต่อการมีจิตสาธารณะของนักเรียน จำแนกได้เป็น 3 ระดับ คือ ระดับโรงเรียน ระดับห้องเรียน และระดับนักเรียน

จากปัญหาและความสำคัญดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยในฐานะเป็นผู้บริหารโรงเรียนสนใจที่จะศึกษาปัจจัยทุกระดับที่ส่งผลต่อการมีจิตสาธารณะของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อหาสาเหตุหรือปัจจัยอันจะเป็นข้อมูลสารสนเทศที่สำคัญและเป็นประโยชน์แก่ผู้ปกครอง ครู อาจารย์ ผู้บริหาร หน่วยงาน และองค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและพัฒนาจิตสาธารณะให้เกิดขึ้นในตัวเด็กนักเรียนซึ่งเป็นเยาวชนของชาติ อันจะส่งผลให้สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข ตลอดจนเป็นบุคลากรที่มีคุณภาพ เป็นคนดีของครอบครัว สังคม และประเทศชาติต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีจิตสาธารณะของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2. เพื่อศึกษาปัจจัยระดับนักเรียน ปัจจัยระดับห้องเรียน และปัจจัยระดับโรงเรียนที่ส่งผลต่อ

การมีจิตสาธารณะของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

3. เพื่อสร้างโมเดลพหุระดับของปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีจิตสาธารณะของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง การวิจัยครั้งนี้ใช้หน่วยในการวิเคราะห์ (Unit of Analysis) คือ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 12,000 คน ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 13,700 คน และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 200,300 คน ปีการศึกษา 2565 รวมประชากรทั้งสิ้น 226,000 คน กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 48 คน ครู จำนวน 96 คน และนักเรียน จำนวน 1,440 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จำนวน 1,584 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi Stage Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ มีทั้งหมด 76 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถาม

กับนิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ (IOC) เท่ากับ 1.00 ทุกข้อ โดยแบบสอบถามมีทั้งหมด 3 ฉบับ คือ ฉบับที่ 1 แบบสอบถามสำหรับผู้บริหารโรงเรียน แบ่งออกเป็น 4 ด้าน จำนวน 18 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .940 ฉบับที่ 2 แบบสอบถามสำหรับครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แบ่งออกเป็น 2 ชุด ชุดที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับปัจจัยระดับห้องเรียนที่ส่งผลต่อการมีจิตสาธารณะของนักเรียน แบ่งออกเป็น 4 ด้าน จำนวน 22 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .944 ชุดที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับการมีจิตสาธารณะของนักเรียน แบ่งออกเป็น 3 ด้าน จำนวน 16 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .947 ฉบับที่ 3 แบบสอบถามสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แบ่งออกเป็น 4 ด้าน จำนวน 20 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .939

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานีให้ออกหนังสือขอความร่วมมือไปยังโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอเก็บข้อมูล โดยส่งแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังกลุ่มตัวอย่างทางไปรษณีย์โดยให้ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 48 คน ครูผู้สอน จำนวน 96 คน และนักเรียน จำนวน 1,440 คน ตอบแบบสอบถามในกระดาษแล้วให้โรงเรียนส่งข้อมูลกลับมาถึงผู้วิจัย ซึ่งการส่งไปรษณีย์ไปยังกลุ่มตัวอย่างนั้น ผู้วิจัยได้จำหน่ายซองกลับมาถึงผู้วิจัยโดยติดดวงตราอากรไปรษณีย์เรียบร้อย เพื่ออำนวยความสะดวกในการ

ส่งแบบสอบถามกลับคืนมา การส่งแบบสอบถามครั้งนี้ได้ส่งแบบบริการไปรษณีย์ด่วนพิเศษ (Express Mail Service: EMS) ทั้งหมด จากนั้นได้ติดตามเก็บข้อมูลด้วยตนเอง รอรับทางไปรษณีย์และประสานทางโทรศัพท์ ซึ่งได้รับแบบสอบถามคืนมาร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาตัวแปรที่ส่งผลต่อการมีจิตสาธารณะของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป HLM for Windows ในการวิเคราะห์ ตามขั้นตอนดังนี้ 1) การวิเคราะห์โมเดลว่าง (Null Model) 2) การวิเคราะห์โมเดลอย่างง่าย (Simple Model-level 1) 3) การวิเคราะห์โมเดลสมมุติฐาน ระดับ 2 (Hypothetical Model-level 2) และ 4) การวิเคราะห์โมเดลสมมุติฐาน ระดับ 3 (Hypothetical Model-level 3) ซึ่งแต่ละขั้นตอนใช้สถิติทดสอบค่าอิทธิพลคงที่ (Fixed Effect) ด้วยสถิติทดสอบค่าที (t-test) และทดสอบค่าอิทธิพลสุ่ม (Random Effect) ด้วยไคสแควร์ (χ^2 -test)

4. สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ระดับการมีจิตสาธารณะของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า การมีจิตสาธารณะของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

($\bar{x} = 4.61$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ใน ระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด เป็นอันดับแรก คือ การช่วยเหลือผู้อื่น ($\bar{x} = 4.66$)

รองลงมาคือ การเสียสละเพื่อสังคม ($\bar{x} = 4.62$) และอันดับสุดท้ายคือ การมุ่งมั่นพัฒนาสังคม ($\bar{x} = 4.55$) ปรากฏดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีจิตสาธารณะของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

การมีจิตสาธารณะของนักเรียน	\bar{x}	S.D.	แปลความหมาย
การช่วยเหลือผู้อื่น	4.66	0.33	มากที่สุด
การเสียสละเพื่อสังคม	4.62	0.44	มากที่สุด
การมุ่งมั่นพัฒนาสังคม	4.55	0.50	มากที่สุด
รวม	4.61	0.37	มากที่สุด

2. ผลการศึกษาปัจจัยพุทธระดับที่ส่งผลต่อการมีจิตสาธารณะของนักเรียน ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ปัจจัยระดับนักเรียน ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดู เจตคติต่อจิตสาธารณะ และการรับรู้ความสามารถของตน ส่งผลต่อการมีจิตสาธารณะของนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และการสนับสนุนทางสังคม ส่งผลต่อการมีจิตสาธารณะของนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ปัจจัยระดับนักเรียนสามารถร่วมกันพยากรณ์การมีจิตสาธารณะของนักเรียนได้ร้อยละ 84.84 ปัจจัย

ระดับห้องเรียน ได้แก่ พฤติกรรมการสอนของครู บรรยากาศการเรียนการสอน คุณภาพการสอนของครู และสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน ส่งผลต่อการมีจิตสาธารณะของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ปัจจัยระดับห้องเรียนสามารถร่วมกันพยากรณ์การมีจิตสาธารณะของนักเรียนได้ร้อยละ 87.50 ปัจจัยระดับโรงเรียน ได้แก่ การสนับสนุนของโรงเรียน ส่งผลต่อการมีจิตสาธารณะของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้ปัจจัยระดับโรงเรียนสามารถร่วมกันพยากรณ์การมีจิตสาธารณะของนักเรียนได้ร้อยละ 62.50 ปรากฏดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยระดับนักเรียน ระดับห้องเรียน และระดับโรงเรียนที่ส่งผลต่อการมีจิตสาธารณะของนักเรียน

อิทธิพลคงที่ (Fixed Effect)	ค่าสัมประสิทธิ์ (Coefficient)	Std. Error	t-ratio	d.f.	p-value
1. ค่าเฉลี่ยการมีจิตสาธารณะ PUBLIC ของนักเรียน π_0 , ค่าเฉลี่ยรวม (Y_{000})	4.606**	0.018	258.397	43	0.001
ค่าอิทธิพล LEAD, (Y_{001})	0.027	0.020	1.379	43	0.175
ค่าอิทธิพล PROC, (Y_{002})	0.052	0.047	1.099	43	0.278
ค่าอิทธิพล CLIM, (Y_{003})	-0.021	0.028	-0.744	43	0.461
ค่าอิทธิพล SUPP, (Y_{004})	0.077**	0.029	2.687	43	0.010
ค่าอิทธิพล BEHA, (Y_{010})	0.157*	0.070	2.241	76	0.028
ค่าอิทธิพล ENVI, (Y_{020})	0.076*	0.034	2.214	76	0.030
ค่าอิทธิพล TEACH, (Y_{030})	0.161*	0.073	2.203	76	0.031
ค่าอิทธิพล RELA, (Y_{040})	0.078*	0.034	2.287	76	0.025
2. การทำนายค่าอิทธิพล PARE (Y_{100}), π_1	0.261**	0.030	8.568	43	0.001
ค่าปฏิสัมพันธ์ LEAD, (Y_{101})	0.044	0.027	1.606	43	0.116
ค่าปฏิสัมพันธ์ PROC, (Y_{102})	-0.013	0.063	-0.212	43	0.833
ค่าปฏิสัมพันธ์ CLIM, (Y_{103})	0.156**	0.034	40.603	43	0.001
ค่าปฏิสัมพันธ์ SUPP, (Y_{104})	0.032	0.039	0.827	43	0.413
ค่าปฏิสัมพันธ์ BEHA, (Y_{110})	0.008	0.129	0.060	76	0.952
ค่าปฏิสัมพันธ์ ENVI, (Y_{120})	0.076	0.078	0.972	76	0.334
ค่าปฏิสัมพันธ์ TEACH, (Y_{130})	-0.068	0.142	-0.478	76	0.634
ค่าปฏิสัมพันธ์ RELA, (Y_{140})	0.014	0.092	0.155	76	0.877
3. การทำนายค่าอิทธิพล ATTI (Y_{200}), π_2	0.245**	0.029	8.348	43	0.001
ค่าปฏิสัมพันธ์ LEAD, (Y_{201})	0.011	0.024	0.437	43	0.664
ค่าปฏิสัมพันธ์ PROC, (Y_{202})	-0.051	0.057	-0.906	43	0.370
ค่าปฏิสัมพันธ์ CLIM, (Y_{203})	0.117**	0.032	3.610	43	0.001

อิทธิพลคงที่ (Fixed Effect)	ค่าสัมประสิทธิ์ (Coefficient)	Std. Error	t-ratio	d.f.	p-value
ค่าปฏิสัมพันธ์ SUPP, (Y_{204})	-0.030	0.035	-0.847	43	0.402
ค่าปฏิสัมพันธ์ BEHA, (Y_{210})	0.400*	0.184	2.171	76	0.033
ค่าปฏิสัมพันธ์ ENVI, (Y_{220})	-0.150	0.106	-1.419	76	0.160
ค่าปฏิสัมพันธ์ TEACH, (Y_{230})	0.385*	0.197	1.959	76	0.054
ค่าปฏิสัมพันธ์ RELA, (Y_{240})	0.006	0.114	0.051	76	0.959
4. การทำนายค่าอิทธิพล CAPA (Y_{300}), π_3	0.063**	0.026	2.438	47	0.019
ค่าปฏิสัมพันธ์ BEHA, (Y_{310})	0.540**	0.171	3.163	76	0.002
ค่าปฏิสัมพันธ์ ENVI, (Y_{320})	0.073	0.101	0.719	76	0.475
ค่าปฏิสัมพันธ์ TEACH, (Y_{330})	0.531**	0.181	2.926	76	0.005
ค่าปฏิสัมพันธ์ RELA, (Y_{340})	0.027	0.109	0.247	76	0.805
5. การทำนายค่าอิทธิพล SOCI (Y_{300}), π_4	0.070**	0.026	2.670	47	0.010
ค่าปฏิสัมพันธ์ BEHA, (Y_{410})	0.176	0.189	0.927	76	0.357
ค่าปฏิสัมพันธ์ ENVI, (Y_{420})	0.019	0.091	0.211	76	0.834
ค่าปฏิสัมพันธ์ TEACH, (Y_{430})	-0.158	0.199	-0.792	76	0.431
ค่าปฏิสัมพันธ์ RELA, (Y_{440})	-0.009	0.099	-0.088	76	0.930

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยระดับนักเรียน ระดับห้องเรียน และระดับโรงเรียนที่ส่งผลต่อการมีจิตสาธารณะของนักเรียน

อิทธิพลคงที่ (Fixed Effect)	ค่าสัมประสิทธิ์ (Coefficient)	Std. Error	t-ratio	d.f.	p-value
อิทธิพลสุ่ม (Random Effect)	ส่วนประกอบของความแปรปรวน (Variance Component)		χ^2	d.f.	p-value
ส่วนที่เหลือของระดับ 1 (e) (ระดับนักเรียน)	0.032				
ส่วนที่เหลือของระดับ 2 (ระดับห้องเรียน)	0.032				

อิทธิพลคงที่ (Fixed Effect)	ค่าสัมประสิทธิ์ (Coefficient)	Std. Error	t-ratio	d.f.	p-value
อิทธิพลสุ่ม (Random Effect)	ส่วนประกอบของความแปรปรวน (Variance Component)		χ^2	d.f.	p-value
ค่า Intercept, (r_0)	0.004**		125.677	41	0.001
ค่า PARE slope, (r_1)	0.002		21.734	41	0.500
ค่า ATTI slope, (r_2)	0.013		53.358	41	0.093
ค่า CAPA slope, (r_3)	0.006		47.875	41	0.214
ค่า SOCI slope, (r_4)	0.010**		72.172	41	0.002
ส่วนที่เหลือของระดับ 3 (ระดับโรงเรียน)					
ส่วนที่เหลือของค่าเฉลี่ย, (u_{00})	0.012**		253.405	43	0.001
ส่วนที่เหลือของ PARE, (u_{10})	0.024**		151.872	43	0.001
ระดับชั้นของตัวแปร Reliability estimate					
Level 1	0.627				
Intercept1, π_0					
PARE, π_1	0.068				
ATTI, π_2	0.198				
CAPA, π_3	0.104				
SOCI, π_4	0.186				
ระดับชั้นของตัวแปร Reliability estimate					
Level 2	0.811				
Intercept 1/Intercept 2, β_{00}					
PARE/ Intercept 2, β_{10}	0.512				
ATTI/ Intercept 2, β_{20}	0.252				

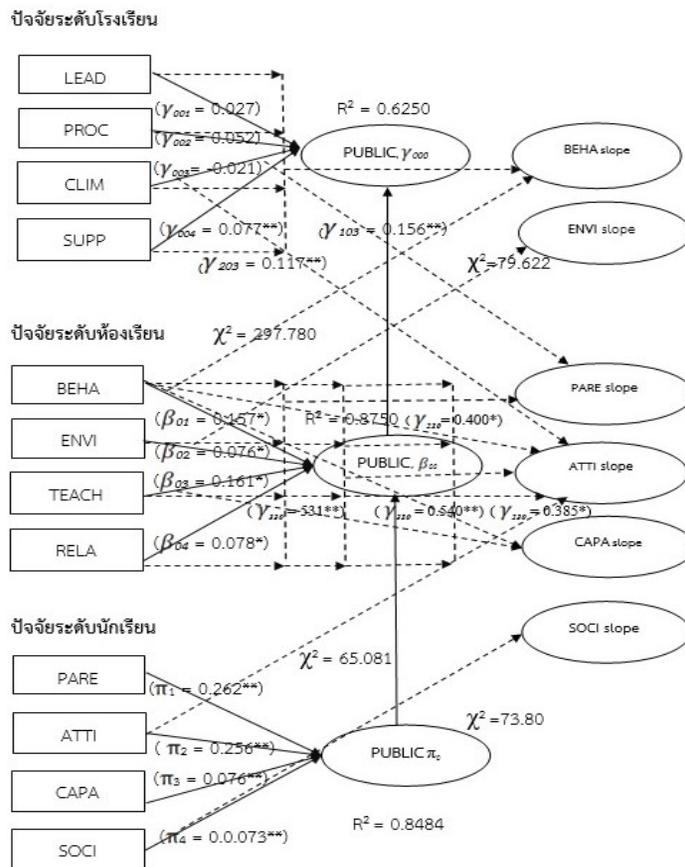

อิทธิพลคงที่ (Fixed Effect)	ค่าสัมประสิทธิ์ (Coefficient)	Std. Error	t-ratio	d.f.	p-value
อิทธิพลสุ่ม (Random Effect)	ส่วนประกอบของความแปรปรวน (Variance Component)		χ^2	d.f.	p-value
CAPA/ Intercept 2, β_{30}		0.179			
SOCI/ Intercept 2, β_{40}		0.232			

หมายเหตุ: ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01, * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. โมเดลพหุระดับของปัจจัยระดับนักเรียน ระดับห้องเรียน และระดับโรงเรียนที่ส่งผลต่อการมีจิตสาธารณะของนักเรียนในโรงเรียน

ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แสดงได้ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 โมเดลพหุระดับของปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีจิตสาธารณะของนักเรียน

5. อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาปัจจัยพหุระดับที่ส่งผลต่อการมีจิตสาธารณะของนักเรียน สำหรับการอภิปรายผลครั้งนี้เนื่องจากผู้วิจัยทำการวิจัยในระดับประถมศึกษาซึ่งเป็นงานวิจัยใหม่และยังไม่ปรากฏในงานวิจัยทั้งในและต่างประเทศ ผู้วิจัยจึงได้นำผลการวิจัยในระดับมัธยมศึกษาและระดับอุดมศึกษามาอภิปรายผลเปรียบเทียบ ดังนี้

1. ระดับการมีจิตสาธารณะของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ให้ความสำคัญกับการบริหารงานวิชาการควบคู่ ไปกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ รวมทั้งชุมชนและสังคมให้ความสำคัญกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน สอดคล้องกับผลการวิจัยของนพพล ยอดกลาง (2557, หน้า 165) ที่ศึกษาคุณลักษณะด้านจิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม พบว่า คุณลักษณะด้านจิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก

2. ผลการศึกษาปัจจัยระดับนักเรียนพบว่า การอบรมเลี้ยงดู เจตคติต่อจิตสาธารณะ และการรับรู้ความสามารถของตน ส่งผลต่อการมีจิตสาธารณะของนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และการสนับสนุนทางสังคม ส่งผลต่อการมีจิตสาธารณะของนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติที่ระดับ .05 อภิปรายผลได้ ดังนี้

2.1 การอบรมเลี้ยงดูส่งผลต่อการมีจิตสาธารณะของนักเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าครอบครัวเป็นกลุ่มแรกของการเรียนรู้และการเกิดพฤติกรรมของบุคคล เนื่องจากนักเรียนมีโอกาสสังเกตและปฏิสัมพันธ์โดยตรงซึ่งพ่อแม่คือตัวแบบที่มีความใกล้ชิดกับนักเรียน พฤติกรรมของพ่อแม่จึงมีอิทธิพลต่อนักเรียน การปลูกฝังจิตสำนึกจิตสาธารณะในตัวนักเรียนอย่างต่อเนื่องตั้งแต่แรกเกิดให้ซึมซาบเข้าไปจนติดเป็นนิสัย รวมถึงการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ตลอดจนส่งเสริมให้นักเรียนมีจิตสาธารณะ นั้นหมายถึงว่าถ้าพ่อแม่มีจิตสาธารณะก็จะส่งผลให้นักเรียนมีแนวโน้มที่จะมีจิตสาธารณะ สอดคล้องกับผลการวิจัยของยุรฉัตร เดชสมอดี (2559, หน้า 117) ได้ศึกษา ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณลักษณะด้านจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 พบว่าการอบรมเลี้ยงดูมีอิทธิพลต่อคุณลักษณะด้านจิตสาธารณะของนักเรียน

2.2 เจตคติต่อจิตสาธารณะส่งผลต่อการมีจิตสาธารณะของนักเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า เจตคติต่อจิตสาธารณะเป็นความรู้สึกหรือความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนการสอนของครู และประโยชน์ของนักเรียนที่จะได้รับจากครูและโรงเรียน เจตคติเป็นความรู้สึก เป็นตัวชี้วัดถึงประสิทธิภาพ และความสำเร็จของนักเรียนในการเรียนรู้ เจตคติจึงมีความสัมพันธ์และมีอิทธิพลต่อพฤติกรรม ลักษณะนิสัย ความรู้สึกนึกคิดของนักเรียนตลอดเวลาทั้งอยู่ในห้องเรียนและอยู่ใน

สังคมกลุ่มเพื่อน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ บัวชมพู ภูทองไชย (2558, หน้า 645) ได้ศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี พบว่า ปัจจัยที่ ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนักเรียน ได้แก่ เจตคติต่อ จิตสาธารณะ

2.3 การรับรู้ความสามารถของตนเองมี อิทธิพลต่อการมีจิตสาธารณะของนักเรียน ทั้งนี้ อาจ เป็นเพราะว่า นักเรียนได้ตระหนักถึงความรู้ความ สามารถของตนเอง รู้ถึงขีดความสามารถของ ตนเอง จึงตัดสินใจความสามารถของตนเองได้ว่าจะ สามารถทำงานได้ ในระดับใด นักเรียนมีความเชื่อ มั่นเกี่ยวกับความสามารถในการกระทำสิ่งใด สิ่งหนึ่งซึ่งมีอิทธิพลต่อการการมีจิตสาธารณะโดย ความเชื่อในความสามารถตนเองหรือความมั่นใจ ในความสามารถของตน นักเรียนจะลงมือทำโดยไม่ ลังเลในความสามารถของตน สอดคล้องกับผลการ วิจัยของภัทรวดี กลีบสุวรรณ (2561, หน้า 119- 121) ได้วิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมจิต สาธารณะของนักศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสารสนเทศเพชรบุรี พบว่า ปัจจัยที่ส่งผล ต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักศึกษา ได้แก่ การรับรู้ความสามารถของตนเอง

2.4 การสนับสนุนทางสังคมมีอิทธิพล ต่อการมีจิตสาธารณะของนักเรียน ทั้งนี้ อาจเป็น เพราะว่าการสนับสนุนทางสังคมมีความสำคัญต่อ การมีจิตสาธารณะของนักเรียน เนื่องจากการ สนับสนุนทางสังคมคือการที่นักเรียนได้รับความ ช่วยเหลือ เพื่อกิจกรรมจิตสาธารณะ การสนับสนุน

ในด้านข้อมูล สารสนเทศ ความเอาใจใส่ด้าน อารมณ์ ความเคารพนับถือ การยกย่อง ความสุข สบาย การอำนวยความสะดวกทางสังคมในการทำ กิจกรรมสาธารณะ รวมถึงการได้รับการส่งเสริม สนับสนุนให้ทำกิจกรรมจิตสาธารณะ และการ แสดงออกถึงปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในสังคม เกี่ยวกับการยกย่อง ชมเชย ชื่นชม ผู้ที่ทำความดี เพื่อส่วนรวม จึงส่งผลให้นักเรียนมีแรงจูงใจและมี ความสุข ในการทำกิจกรรมสาธารณะ สอดคล้อง กับผลการวิจัยของหทัยรัตน์ อ่วมน้อย และคณะ (2559, หน้า 1-14) ได้ศึกษาปัจจัยด้านจิตลักษณะ และด้านสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม การมีจิตอาสาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอน ปลายในเขตจังหวัดปทุมธานี พบว่า การสนับสนุน ทางสังคมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการ มีจิตอาสาของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01

3. ผลการศึกษาปัจจัยระดับห้องเรียน พบว่า พฤติกรรมการสอนของครู บรรยากาศการเรียนการสอน คุณภาพการสอนของครู และ สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน ส่งผลต่อการมี จิตสาธารณะของนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 อภิปรายผลได้ ดังนี้

3.1 พฤติกรรมการสอนของครู ส่งผล ต่อการมีจิตสาธารณะของนักเรียน ทั้งนี้ อาจเป็น เพราะว่าการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้มีการยกระดับ เพื่อให้วิชาชีพครูเป็นวิชาชีพชั้นสูง ทำให้ครูต้อง ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการสอนของตนเอง เพื่อให้ สอดคล้องกับมาตรฐานทางวิชาชีพ ซึ่งเป็นผลดีต่อ

ทั้งผู้รับบริการทางการศึกษาและผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ส่งผลให้นักเรียนมีพฤติกรรม การเรียนที่ดี มีความประพฤติที่เหมาะสม และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในระดับดีถึงดีเยี่ยม สอดคล้องกับผลการวิจัยของยุรฉัตร เดชสมอดิ (2559, หน้า 117) ได้ศึกษา ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณลักษณะด้านจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณลักษณะด้านจิตสาธารณะของนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ พฤติกรรมการสอนของครู

3.2 บรรยาการการเรียนการสอน ส่งผลต่อการมีจิตสาธารณะของนักเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูผู้สอนทราบบทบาทหน้าที่และตระหนักถึงความสำคัญในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนมีคุณภาพตามเป้าหมายของหลักสูตร มีการศึกษาวิเคราะห์นักเรียนรายบุคคลเพื่อนำข้อมูลมาวางแผนการจัดการเรียนรู้ กำหนดเป้าหมายที่ต้องการ ให้เกิดกับนักเรียน ออกแบบการเรียนรู้ และจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีอาชีพ รวมถึงจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้และดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้เกิดการเรียนรู้ มีการจัดเตรียมสื่อเทคโนโลยีที่จะใช้ในการสอน ประเมินความก้าวหน้าของนักเรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย และวิเคราะห์ผลการประเมินมาใช้ในการสอนซ่อมเสริมและพัฒนาให้นักเรียน ประกอบกับโรงเรียนประถมศึกษา มีนโยบายด้านการพัฒนาสิ่งแวดล้อม และให้ความสำคัญกับการจัดบรรยากาศการเรียนการสอน ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ช่วยส่งเสริมให้กระบวนการ

เรียนการสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนช่วยสร้างเสริมความมีระเบียบวินัย และจิตสาธารณะให้แก่ผู้เรียน สอดคล้องกับผลการวิจัยของปารณีย์ ขวัญกิจวงศ์ (2559, หน้า 452-459) ที่ได้ศึกษาตัวแปรที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 พบว่า ตัวแปรที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ได้แก่ บรรยาการการเรียนการสอน

3.3 คุณภาพการสอนของครู ส่งผลต่อการมีจิตสาธารณะของนักเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอบรม และการช่วยเหลือ ให้นักเรียนไปสู่เป้าหมายในการจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ จึงมีอิทธิพลต่อผลการเรียนรู้และการฝึกตนของนักเรียนและส่งผลต่อการมีจิตสาธารณะของนักเรียน สอดคล้องกับผลการวิจัยของภูมิพิพัฒน์ รักพรหมงคล (2557, หน้า 34-40) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏในประเทศไทย พบว่า ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในประเทศไทย ได้แก่ การสั่งสอนปลูกฝังจากคณาจารย์

3.4 สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียนส่งผลต่อการมีจิตสาธารณะของนักเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า บุคคลที่มีความใกล้ชิดกับผู้เรียนอีกบุคคลหนึ่งคือครู ซึ่งสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียนนั้นมีความสำคัญยิ่งต่อการอบรมบ่มนิสัย และการพัฒนาผู้เรียนในทุกด้าน การที่ครูให้ความรักความเอาใจใส่ ดูแลห่วงใย เป็นกันเอง

เสนอแนะในสิ่งที่ดีมีคุณค่า เป็นที่ปรึกษา ช่วยแก้ปัญหาต่างๆ ให้นักเรียนได้ นักเรียนรู้สึกสบายใจ ประพฤติตนให้อยู่ในระเบียบวินัย เคารพเชื่อฟัง ตั้งใจเรียน สนใจในสิ่งที่ครูสอน มีความสนุกสนาน เพลิดเพลินกับการศึกษาเล่าเรียน ไม่เบื่อหน่าย อยากจะเรียนและพัฒนาตนเองอยู่เสมอ สอดคล้องกับผลการวิจัยของจิราภรณ์ กองเงิน (2561, หน้า 55-67) ได้วิจัยเรื่อง ปัจจัยพระระดับที่ส่งผลต่อการมีจิตสาธารณะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 พบว่า ปัจจัยระดับห้องเรียน ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับครู มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีจิตสาธารณะของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ผลการศึกษาปัจจัยระดับโรงเรียน พบว่า การสนับสนุนของโรงเรียนส่งผลต่อการมีจิตสาธารณะของนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนประถมศึกษาให้ความสำคัญกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะ มีการกำหนดโครงการ/กิจกรรมที่หลากหลายรวมถึงจัดสรรงบประมาณสนับสนุนโครงการ/กิจกรรมต่างๆ เพื่อพัฒนาคุณลักษณะด้านการมีจิตสาธารณะของนักเรียน ส่งผลให้นักเรียนรับรู้และเห็นคุณค่าของการมีจิตสาธารณะ เพื่อประโยชน์ส่วนรวม สอดคล้องกับผลการวิจัยของปรีชา คำมาตี และประสพชัย พสุนนท์ (2559, หน้า 70-79) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีจิตสาธารณะของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในจังหวัดระยอง พบว่า การได้รับการสนับสนุนจากสถาบันการศึกษามีความสัมพันธ์กับการมีจิต

สาธารณะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

6. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผลการวิจัย ทำให้ทราบคำตอบว่าปัจจัยระดับนักเรียน ปัจจัยระดับห้องเรียน และปัจจัยระดับโรงเรียนที่ส่งผลต่อการมีจิตสาธารณะของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งผู้บริหาร ครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด สามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาเพื่อกำหนดเป้าหมาย นโยบายและกลยุทธ์ในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการมีจิตสาธารณะของนักเรียนต่อไป

1.2 จากผลการวิจัยที่พบว่า ปัจจัยระดับห้องเรียน ซึ่งได้แก่ คุณภาพการสอนของครู มีอิทธิพลต่อการมีจิตสาธารณะของนักเรียน ดังนั้นผู้บริหารทุกระดับควรกำหนดนโยบาย เป้าหมาย และกลยุทธ์ในการพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถและมีจิตวิทยา ในการส่งเสริมสนับสนุนกระตุ้นให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญและเห็นคุณค่าของการมีจิตสาธารณะ มีเทคนิค วิธีการในการสร้างแรงจูงใจให้นักเรียน รวมถึงการเสริมแรงนักเรียน และควรส่งเสริมให้ครูได้เข้ารับการอบรมพัฒนาและเพิ่มประสบการณ์ทางความรู้ จนเกิดความเชี่ยวชาญในการสอนและการปฏิบัติหน้าที่

1.3 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษา รวมถึงผู้บริหารทุกระดับควรนำข้อค้นพบจากผลการวิจัยไปกำหนดนโยบายและกลยุทธ์ในการพัฒนาครูและกลยุทธ์ในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการมีจิตสาธารณะของนักเรียน

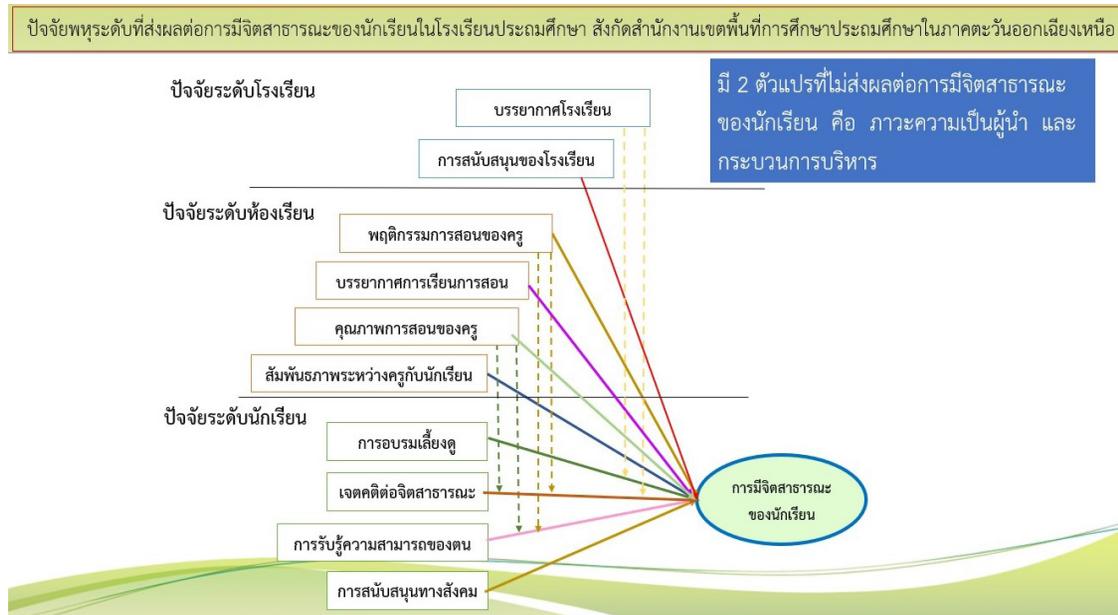
2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาปัจจัยทุกระดับที่ส่งผลต่อการมีจิตสาธารณะของนักเรียน กรณี 4 ระดับ โดยเพิ่มระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เพื่อจะได้ทราบผลการวิจัยที่กว้างขึ้น ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะเป็นข้อมูลสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และพัฒนาการมีจิตสาธารณะของนักเรียนได้หลายระดับมากขึ้น

2.2 ควรมีการวิจัยและพัฒนาต่อยอดตัวแปรในแต่ละระดับ เช่น ระดับนักเรียน พบว่าการอบรมเลี้ยงดู เจตคติต่อจิตสาธารณะ การรับรู้ความสามารถของตน และการสนับสนุนทางสังคม ดังนั้นจึงควรใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PAR) เพื่อพัฒนาการมีจิตสาธารณะของนักเรียนเป็นต้น

7. องค์ความรู้ที่ได้รับ

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีจิตสาธารณะของนักเรียน ได้แก่ ปัจจัยระดับนักเรียน จำนวน 4 ปัจจัย คือ การอบรมเลี้ยงดู เจตคติต่อจิตสาธารณะ การรับรู้ความสามารถของตน และการสนับสนุนทางสังคม ปัจจัยระดับห้องเรียน จำนวน 4 ปัจจัย คือ พฤติกรรมการสอนของครู บรรยากาศการเรียนการสอน คุณภาพการสอนของครู และสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน ปัจจัยระดับโรงเรียน จำนวน 1 ปัจจัย คือ การสนับสนุนของโรงเรียน นอกจากนี้ยังพบว่า บรรยากาศโรงเรียนมีอิทธิพลต่อการอบรมเลี้ยงดู และเจตคติต่อจิตสาธารณะ พฤติกรรมการสอนของครูและคุณภาพการสอนของครูมีอิทธิพลต่อเจตคติต่อจิตสาธารณะและการรับรู้ความสามารถของตน ซึ่งสามารถทำการวิจัยและพัฒนาต่อยอดตัวแปรในแต่ละระดับ เช่น ระดับนักเรียน พบว่า การอบรมเลี้ยงดู เจตคติต่อจิตสาธารณะ การรับรู้ความสามารถของตน และการสนับสนุนทางสังคม ดังนั้นจึงควรใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PAR) เพื่อพัฒนาการมีจิตสาธารณะของนักเรียน องค์ความรู้ที่ได้รับ แสดงได้ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 องค์ความรู้ที่ได้รับ

เอกสารอ้างอิง

จิราภรณ์ กองเงิน. (2561). ปัจจัยทุกระดับที่ส่งผลต่อการมีจิตสาธารณะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย*, 11(1), 55-67.

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2561). *สอนเด็กให้มีจิตสาธารณะ*. กรุงเทพฯ: วีพรีนธ์.

ติณณพัชช์ พูลพิพัฒน์. (2564). *สถานการณ์คุณธรรมในช่วงโควิด -19*. กรุงเทพฯ: ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน).

นพพล ยอดกลาง. (2557). *ศึกษาคูณลักษณะด้านจิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

บัวชมภู ภูองไชย. (2558). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

ปรีชา คำมาตี และประสพชัย พสุนนท์. (2559). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีจิตสาธารณะของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในจังหวัดระยอง. *วารสารวิจัยรำไพพรรณี*, 10(1), 70-79.

- ปารณีย์ ขวัญกิจวงศ์ธร. (2559). ตัวแปรที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10. *วารสารครุศาสตร์อุตสาหกรรม*, 14(3), 452-459.
- ภัทรวดี กลีบสุวรรณ. (2561). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากรวิทยาเขตสารสนเทศเพชรบุรี*. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ภูมิพิพัฒน์ รักพรมงค. (2557). ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในประเทศไทย. *วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี*, 11(1), 34-40.
- ยุรฉัตร เดชสมอดี. (2559). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณลักษณะด้านจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- หทัยรัตน์ อ่วมน้อย และคณะ. (2559). ปัจจัยด้านจิตลักษณะและด้านสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการมีจิตอาสาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตจังหวัดปทุมธานี. *วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์ (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)*, 6(3), 1-14.
- Bierhoff, H. W. (2002). *Just world, social responsibility, and helping behavior*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Fiedler, F. E., & Chemers, M. M. (1974). *Leadership and effectiveness management*. Glenview: Scott, Foresman.